

თავაზიანობა როგორც პრაგმატიკული კატეგორია დეტექტიური ჟანრის
ინგლისურენოვანი მხატვრული ფილმების პერსონაჟების მეტყველებაში

ქეთევან პარასკევი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე ანგლისტიკაში ფილოლოგიის
მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტი

(მიმართულება: ანგლისტიკა)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: რეზო მარსაგიშვილი

ფილოლოგიის დოქტორი

პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2025

სარჩევი

შესავალი.....	5
თავი პირველი.....	9
1. სამეცნიერო ლიტერატურის მიმოხილვა და ნაშრომის მეთოდოლოგია	9
1.1 სამეტყველო აქტი	9
1.2 ბრაუნისა და ლევინსონის თეორია	11
1.3 ჯეფრი ლიჩი	22
1.4 საჩიკო იდე.....	27
1.4.1 ლინგვისტური თავაზიანობა - განმარტება	28
1.4.2 ბრაუნისა და ლევინსონის თეორიაში არსებული უგულებელყოფილი ასპექტები ..	29
1.4.3 ბრაუნისა და ლევინსონის თეორიის ხარვეზები	32
1.5. მეთოდოლოგია	36
თავი მეორე	38
2. ემპირიული მასალის ანალიზი	38
2.1. ახალი ეპოქის ამსახველი ფილმები	38
2.1.1 „პირველყოფილი შიში“ / “Primal Fear”	38
2.1.2 „ძირითადი ეჭვმიტანილები“ / “The Usual Suspects”	48
2.2 ძველი ეპოქის ამსახველი ფილმები	57
2.2.1 „პრესტიჟი“ / “The Prestige”	57
2.2.2 „შერლოკ ჰოლმსი“ / “Sherlock Holmes”	63
დასკვნა	71
გამოყენებული სამეცნიერო ლიტერატურა.....	73
ელექტრონული წყაროები.....	73

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომში წარმოდგენილია შემდეგი ფილმების პრაგმატიკული ანალიზი: „პირველყოფილი შიში“ (1996), „ძირითადი ეჭმიტანილები“ (1995), „პრესტიჟი“ (2006), „შერლოკ ჰოლმსი“ (2009). ნაშრომის ფარგლებში განხილულია ზემოხსენებული ფილმების ენობრივი მასალა ლინგვისტური თავაზიანობის კრილში.

ნაშრომში განხილულია როგორც ჯონ ოსტინის სამეტყველო აქტის თეორია, ასევე თავაზიანობის შესახებ ბრაუნისა და ლევინსონის, ჯეფრი ლიჩის, საჩიკო იდეს თეორიები. კვლევის მეთოდოლოგიურ საფუძვლად შერჩეულია ბრაუნისა და ლევინსონისა და ჯეფრი ლიჩის თეორიული დებულებები .

კვლევაში წარმოდგენილია დეტექტიური ჟანრის ინგლისურენოვანი ოთხი ფილმი, რომელთაგან ორი ახალი ეპოქის ამსახველია, ხოლო ორი - ძველი ეპოქის. მათი კვლევის საფუძველზე, შესაძლებელი გახდა სხვადასხვა დროის სამეტყველო აქტების თავისებურებების გამოვლენა თავაზიანობის კრილში.

კვლევამ აჩვენა, რომ ძველი ეპოქის მეტყველებისთვის მეტად დამახასიათებელია უარყოფითი თავაზიანობის სტრატეგიების გამოყენება, ვიდრე დადებითის. გარდა ამისა, არსებობს გარკვეული ლექსიკური განსხვავებები სხვადასხვა პერიოდის სამეტყველო აქტებს შორის.

საკვანძო სიტყვები: *ლინგვისტური პრაგმატიკა; ბრაუნისა და ლევინსონის თეორია; დადებითი თავაზიანობა, უარყოფითი თავაზიანობა, ჯეფრი ლიჩის მაქსიმები; საჩიკო იდე.*

Abstract

This paper presents linguistic-pragmatic analysis of the following films: “Primal Fear” (1996), “The Usual Suspects” (1995), “The Prestige” (2006), “Sherlock Holmes” (2009). It studies linguistic material of above-mentioned films and discusses them in terms of linguistic politeness.

The paper discusses John Austin’s concept of speech acts as well as the theory of politeness according to Brown and Levinson, Geoffrey Leech and Sachiko Ide. The theory of Brown and Levinson and the maxims of Geoffrey Leech are selected as the basis of our research.

The study presents four detective English feature films, two of which represent the new era, the other two depict the old era. On the basis of their research, it became possible to compare the peculiarities of speech acts of different periods in terms of politeness.

Research has shown that the use of negative politeness strategies is more representative for the 19th century than the positive ones. Furthermore, there are certain lexical differences between the speech acts of these two periods.

Key words: *Linguistic Pragmatics; Brown and Levinson’s Theory; Positive politeness; Negative politeness; Maxims of Geoffrey Leech; Sachiko Ide.*